

SIYOSIY ONG VA UNGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR

TDTrU talabasi Soliyev Otabek Fayzulla o‘g‘li

Zamonaviy globallashtirish davrida aksariyat mamlakatlar o‘z fuqarolarini turli axborot xavfsizligi tahdidlari, axborot xurujlaridan himoya qilish va ularga qarshi kurashishga qodir yosh avlodni tarbiyalash, jamiyat va shaxsning mafkuraviy immunitetini mustahkamlash bo‘yicha qator chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Bundan maqsad Vatan ravnaqi, yurt obodligi, xalq tinchligini ta‘minlashdir. Prezidentimiz ta‘kidlaganidek, “Afsuski, bunday tarixiy haqiqatni tushunmaydigan yoki tushunishni istamaydigan ayrim xorijiy siyosat va arboblarning bizga nafaqat siyosiy yoki iqtisodiy, balki ma‘naviy jihatdan ham, qadimiy turmush tarzimiz, ma‘naviy dunyomiz uchun begona. qarashlarni majburlashga urinish”. Shu ma‘noda jamiyat, ijtimoiy guruhlar va alohida fuqarolarning siyosiy ongi masalasi dolzarbdir.

Siyosiy ong jamiyatda bashorat qilish, baholash, tartibga solish va bilish vazifasini bajaradi. Bu davlat va hukumat o‘rtasidagi munosabatlar turli ob‘ektlar orasidagi o‘zaro ta‘sirni ham qamrab oladi. Voqelikka siyosiy baho berish sub‘ektning shu jamiyatdagi mavqeiga bog‘liq. Davlat hokimiyati uchun kurashda siyosiy manfaatlar to‘qnashadi. Hozirgi vaqtda hokimiyat tuzilmasi siyosiy tafakkurning asosiy muammosiga aylanadi. Davlat uchun siyosiy kurash parlament munozaralari va iqtisodiy talablar, ijtimoiy masalalarni muhokama qilish, davlat to‘ntarishlari va ijtimoiy inqiloblar kabi ko‘plab shakllarda bo‘lishi mumkin.

Siyosiy ongning shakllanishi va rivojlanishida ichki va tashqi omillar muhim rol o‘ynaydi.

Ichki omillarga misollar:

Birinchi manba - bu shaxsning oilaviy muhiti. Unga siyosiy g‘oyalar, tuyg‘ular oilaviy tarbiya orqali uzatiladi. Siyosiy ongning asosini mos keladigan ijtimoiy va ma‘naviy qarashlar tashkil qiladi. Uning asosida fuqaro shaxsi shakllanadi.

Ikkinchi manba keng ma‘noda ma‘lumotdir. U aloqa va ommaviy axborot vositalari (televidenie, radio, matbuot) orqali odamga "kirib kiradi".

Uchinchi manba - bu shaxsning shaxsiy tajribasi. Ushbu shaxsiy tajriba olingan bilimlarni rad etadi yoki tasdiqlaydi. Biroq, har holda, bu siyosiy ongning shakllanishi va rivojlanishi jarayoniga ta‘sir qiladi.

Yuqorida tilga olingan manbalar insonga siyosat olamini tahlil qilish va unga munosabatini aniqlash imkonini beruvchi bilimlar yig‘indisidir. Bunday holda, oilada olingan bilimlar turli avlodlar tomonidan to‘plangan tajriba bo‘lib, ayni paytda xurofotlar uchun material bo‘lishi mumkin. Ma‘lumotlar to‘g‘ri yoki yolg‘on bo‘lishi mumkin. Shaxsning hayotiy tajribasi atipik bo‘lishi va siyosiy voqelikni aks ettirmasligi mumkin. Tashqi omillarga quyidagilar kiradi:

Birinchiidan, bu tashqi manfaatlar guruhlarining ta'siri. Aksariyat hollarda ular o'z faoliyatini turli niqoblar ostida mamlakat ichida amalga oshirishga harakat qiladilar.

Ikkinchiidan, boshqa davlatlardan siyosiy boshpana topgan “vatanparvarlar” doimiy ravishda mamlakat ichki va tashqi siyosatiga o'z munosabatini bildiradi, faqat salbiy tomondan yondashadi, axborot xurujlarini tashkil qiladi, dolzarb muammolarni qo'llab-quvvatlaydi, ularning yechimi bir necha bosqichda amalga oshiriladi. .

Uchinchiidan, mamlakat hududiga kirib borib, axborot xurujlarini qo'llash orqali o'z maqsadiga erisha olmagan kuchlar qo'shni davlatlarning zaif tomonlaridan turib, chegara zonasida yashovchi aholining siyosiy ongiga ta'sir o'tkazishga harakat qilmoqda.

Ma'naviy-siyosiy tizim inson ongiga ta'sir etuvchi bu omillarni har qanday sharoitda ham o'zgartiradi. Ko'p odamlar uchun bu jarayon o'z-o'zidan, tasodifiy va mavhum tarzda sodir bo'ladi. Bundan tashqari, ko'p odamlar o'zlariga yoki boshqa tashqi manbalardan o'rgatilgan siyosiy kun tartibiga ega.

Odamlarning siyosiy masalalarni tushunishi ularning tasavvuri va siyosat olamiga qiziqishi bilan chambarchas bog'liq.

Demak, voqelik faqat siyosiy ong orqali baholanmaydi, balki uning qabul qilinishi xalqning avvalgi e'tiqodi, manfaati, milliy mentalitetiga bog'liqdir.

Siyosiy ong yakka holda emas, balki ijtimoiy ongning boshqa shakllari:siyosiy mafkuralar, iqtisodiy qarashlar, falsafiy ta'limotlar, huquqiy nazariyalar va me'yorlar, axloqiy qonuniyatlar, estetik qadriyatlar bilan o'zaro aloqadorlikda harakat qiladi.

Ko'p siyosiy ta'limotlar va qadriyatlar siyosiy ongning mahsuli sifatida, hozirga jamiyatda g'oyaviy ahamiyatga egadir. Ular nafaqat kishilarning siyosiy madaniyatini takomillashtirish, balki insoniyatning ma'naviy, ma'rifiy, madaniyat taraqqiyoti uchun ham juda muhimdir. Ammo bu holat har doim ham ijobiy tomonlarga xizmat qilmaydi. Ba'zida o'ta reaksiyon kayfiyatdagi aholi qatlamining shakllanishiga zamin yaratadi.

Xullas, umrini o'tab bo'lgan g'oya,haqida yoki mafkura taraqqiyot nuqtaviy nazaridan inkor etilishi natijasida g'oyaviy bo'shliq vujudga kelar ekan,turli mafkuraviy tahdidlar kuchayadi. Shu ma'noda, Islom Karimovning quyidagi fikrlari muhim ahamiyatga ega: "Men kuhna bir haqiqatni yana eslatmoqchimasman: tabiatda bushliq bo'lmaganidek insonning ongu-tafakkurida ham bushliq vujudga kelishiga aslo yo'l qo'yib bo'lmaydi. Har bir ongli odamning voqelikkka o'z munosabati,maqsad va intilishlari bo'lishi tabiiy". Binobarin, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan davlat dasturlarini qo'llab-quvvatlash, keng targ'ib qilishda jonbozlik ko'rsatish har bir fuqaroning burchi ekanligini shuningdek, bu osoyishtaligimiz va yoshlarimizning ilmi, komil inson bo'lib ulg'ayish garovi ekanligini unutmashimiz lozim.

REFERENCES

1. Бехзоджон Қуролович Маликов ЎЗБЕКИСТОНДА ДАВЛАТ ХИЗМАТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШДАГИ МУАММОЛАР // Academic research in educational sciences. 2021. №2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/zbekistonda-davlat-hizmatini-tartibga-solishdagi-muammolar> (дата обращения: 20.12.2022).
2. Маликов, Б. Қ. (2021). ШАРҚ МУТАФАККИРЛАРИНИНГ ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИГА ДОИР СИЁСИЙ ҚАРАШЛАРИ. Scientific progress, 1(4), 207-212.
3. Маликов, Б. Қ., & Икромов, Д. Р. Ў. (2022). ШАРҚ ТАЪЛИМОТИДА ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ ҒОЯЛАРИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 483-487.
4. Маликов, Б. К. (2021). ЁШЛАРНИ САЛБИЙ МАФКУРАВИЙ ТАХДИДЛАРДАН ХДМОЯ КИЛИШ-ДАЁТИЙ ЗАРУРИЯТ YANGI O'ZBEKISTONDA ILM-FAN VA TA'LIM ILMIY-METODIK JURNALI. ISSUE, 1(1), 202-206.
5. Маликов, Б. Қ., & Абдураимов, О. К. Ў. (2022). ХУҚУҚИЙ БАРКАМОЛЛИК ВА МАЪНАВИЯТ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 449-453.
6. Маликов, Б. Қ., & Дехқонбоев, Ш. Б. Ў. (2022). ХУҚУҚИЙ МАДАНИЯТ ХУҚУҚИЙ ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ БАРПО ЭТИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 462-466.
7. Маликов, Б. Қ., & Эшқурбонов, А. И. Ў. (2022). АДОЛАТЛИ ЖАМИЯТДА ОДИЛ СУД СИФАТИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 467-472.
8. Маликов, Б. Қ., & Хамроқулов, Б. К. Ў. (2022). ЎЗБЕКИСТОН КОНСТИТУЦИЯСИДА ИНСОН ВА ТАБИАТ ҚАДРИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 473-478.
9. Маликов, Б. Қ., & Хамроқулов, С. К. Ў. (2022). ИСЛОМ КАРИМОВ АСАРЛАРИДА КОНСТИТУЦИЯ ВА ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ ҒОЯЛАРИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 479-482.
10. Маликов, Б. Қ., & Болиева, Н. Қ. Қ. (2022). ХУҚУҚИЙ НИГИЛИЗМНИНГ ИЖТИМОИЙ ХАВФИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 458-461.
11. Маликов, Б. Қ., & Бўриев, З. Б. Ў. (2022). ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДА ХУҚУҚИЙ ОНГНИНГ АҲАМИЯТИ. Academic research in educational sciences, 3(TSTU Conference 2), 454-457.

12. Раматов, Ж. С., Муратова, Д., Султанов, С. Х., Тухтабоев, Э., Кушаков, Ф., & Хасанов, М. Н. (2022). ИЖТИМОЙ АДОЛАТ ВА ҚАДРИЯТЛАР ПЛЮРАЛИЗМИ. *World scientific research journal*, 8(1), 102-108.
13. Раматов, Ж.С., Баратов, Р.Ў., Султанов, С.Х., Муратова, Д.А., Хасанов, М.Н., & Эрниёзов, У.К. (2022). ЁШЛАР ЗАМОНАВИЙ МАДАНИЙ ҚИЁФАСИ ВА УМУМИНСОНИЙ ҚАДРИЯТЛАР ТУШУНЧАСИНИНГ МАЗМУН-МОҲИЯТИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2 (10), 376-386.
14. Джуманиёз Раматов, Розигуль Умарова, Рашид Баратов, Миршод Хасанов, Сирож Султонов, Файзулла Кушаков ПРОБЛЕМЫ ВЛИЯНИЯ ИСЛАМА НА ТРАНСФОРМАЦИЮ СОЗНАНИЯ // Академические исследования в области педагогических наук. 2022. №10. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/problems-of-influence-of-islam-on-coding-transformation> (дата обращения: 31.01.2023).
15. Жўрабоев, Н. Ю., Кушаков, Ф. А., Султанов, С. Х., & Хасанов, М. Н. (2022). КОНФУЦИЙЛИК ХУСУСИЯТЛАРИДАН ХИТОЙ ФАЛСАФАСИНИНГ КЕНГАЙИШИ. *World scientific research journal*, 9(2), 37-42.
16. Bakhtiyarova, Y. M. (2022). RELATION OF COMPARATIVE STYLISTICS WITH TRANSLATION THEORY.
17. Saydivaliyeva, B. S. (2021). ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL SIGNIFICANT QUALITIES. *Экономика и социум*, (3-1), 273-277. <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=45770178>
18. Mustaeva, G. S., Saidivalieva, B. S., & Ataeva, G. B. (2022, June). Features of professional vocabulary and its difference from terms. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 2432, No. 1, p. 060017). AIP Publishing LLC.
19. Nosirov R. A. EDUCATIONAL PROBLEMS IN THE HISTORY OF CENTRAL ASIA // *Innovative Technologica: Methodical Research Journal*. – 2021. – Т. 2. – №. 04. – С. 82-85.